

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

HUDEBNÍ UMĚNÍ

VOLONCELLO

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Český violoncellista Michal Kaňka

Veronika Kaňková, Dis.

Vedoucí práce: odb. as. Mgr. Michal Kaňka

Oponent práce: odb. as. Tomáš Stražil

Datum obhajoby: 4. 6. 2019

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2019

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Music

Cello

BACHELOR'S THESIS

Czech cellist Michal Kaňka

Veronika Kaňková, Dis.

Thesis Supervisor: odb. as. Mgr. Michal Kaňka

Thesis Opponent: odb. as. Tomáš Stražil

Date of thesis defense: 4. 6. 2019

Academic title granted: BcA.

Prague, 2019

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/magisterskou/disertační práci na téma

Český violoncellista Michal Kaňka

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....
podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi, je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Evidenční list

Souhlasím s tím, aby moje bakalářská práce byla půjčována k prezenčnímu studiu v Knihovně Akademie múzických umění v Praze.

Datum

Podpis studenta

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil jen ke studijním účelům a prohlašuje, že ji vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

[illegible]

Abstrakt

Český violoncellista Michal Kaňka patří bezpochyby k významným světovým umělcům. Má za sebou velmi bohatou a úspěšnou kariéru jak sólového, tak komorního hráče. Tato práce pojednává o jeho profesním životě. Nejedná se pouze o koncertování, ale i o jeho pedagogickou činnost a působení v předních českých hudebních institucích. Mým cílem bylo stručně sepsat životní úspěchy výjimečného českého muzikanta. Tato práce poskytuje i bohatou přílohovou část, kde se čtenáři mohou seznámit s fotografiemi jak Michala Kaňky a jeho kolegů, tak i například s cenami, které získal.

Abstract

Czech cellist Michal Kaňka undoubtedly belongs to important musical artists in the world. His career reveals a very rich and successful path, both as a soloist and as a chamber music player. This thesis analyzes his professional life. It does not just examine his concerts, but also his teaching activities and work in some Czech major music institutions. My goal was to describe his life and successes. There is a substantial annex with photos of Michal Kaňka and his colleagues plus images of some prizes from various competitions.

Klíčová slova

Violoncello

Hudba

Umělec

Životopis

Profese

Obsah

Úvod.....	9
1. Studium.....	10
1. 1. Soutěže.....	11
2. Sólová činnost.....	15
2. 1. Sólové recitály.....	15
2. 2. Koncerty s orchestrem.....	18
3. Komorní činnost.....	19
3. 1. Trio.....	19
3. 2. Smyčcové kvarteto.....	19
3. 2. 1. Pražákovo kvarteto.....	20
3. 2. 1. 1. Zážitková turné.....	22
3. 2. 2. Wihanovo kvarteto.....	24
4. Pedagogická činnost.....	26
5. Působení v hudebních společnostech.....	27
Závěr.....	28
Seznam zdrojů.....	29
Přílohy.....	30

Úvod

Mým cíle je pomocí této práce přiblížit osobnost Michala Kaňky širší veřejnosti. Nejen proto, že je bezesporu skvělým violoncellovým virtuózem, ale také kvůli našemu příbuzenskému vztahu.

Snažila jsem se popsat jeho více než 40 let trvající hudební kariéru od dětství až po současnost. Jeho účast v mnoha národních i mezinárodních soutěžích, hru sólovou i komorní a v neposlední řadě aktivní činnost v nejrůznějších hudebních institucích.

Vzhledem k rozsahu této práce nemohu zacházet do přílišných detailů. Snažila jsem se sepsat pouze nejpodstatnější momenty z jeho uměleckého života.

Michal Kaňka je nadále maximálně pracovně vytížen a věřím, že třeba po příští dekádě bude na mou práci navazovat někdo jiný s dalšími informacemi.

1. Studium

Michal Kaňka se narodil 23. května 1960 do hudební rodiny. Jeho otec Jiří Kaňka byl houslista, absolvent Pražské konzervatoře. Úspěšně složil přijímací zkoušky na HAMU, ale studium zanechal po prvním semestru, jelikož vyhrál konkurz do skupiny druhých houslí Smetanova divadla (nyní Státní opera Praha). Jako vedoucí skupiny odehrál čtyřicet šest sezón a dále jako externista docházel vypomáhat do divadla až do roku 2003.¹ Několik let byl i tajemníkem orchestru.

Mezi roky 1946 a 1948 působil jako člen nově vzniklého Českého komorního orchestru pod vedením Václava Talicha. Hrál společně s mnoha úspěšnými umělci, mezi nimiž byli Jiří Novák – primárius Smetanova kvarteta, Josef Vlach – primárius Vlachova kvarteta, Jiří Tancibudek – první hobojista České Filharmonie a další.²

Matka Marcela Veselá - Kaňková byla učitelka na základní škole, amatérská klavíristka a milovnice operních představení.

Michal Kaňka má dva starší bratry – dvojčata. Oba vystudovali hudbu a jsou zapojeni do profesionálního hudebního života. Prvorozený Libor se začal učit hrát na housle v pěti letech a druhý bratr Aleš je klavírista a v současnosti i zástupce ředitele Pražské konzervatoře. Pro Michala vybral otec violoncello s vidinou, že by snad bratři mohli v budoucnu hrát klavírní trio. To se později také stalo a Jiří Kaňka se k nim občas přidával s violou.

Michal byl v roce 1967 přihlášen do nedaleké hudební školy na Praze 4 v ulici V Lounských. Řízením šťastného osudu zde byl jediným pedagogem na violoncello pan Mirko Škampa, kterému bylo v té době třicet dva let, a byl již vyhledávaným pedagogem. Jeho bratr Milan působil mnoho let jako violista Smetanova kvarteta a s Michalem se často setkávali. Nejprve při studiích Janáčkových kvartetů na HAMU a později i jako kolegové na koncertních pódii. Michal se učil u Mirko Škampy šest let, tedy až do roku 1973.³ V té době existoval na Pražské konzervatoři dvouletý přípravný program pro talentované studenty, kteří měli později v úmyslu na konzervatoři studovat. Přítel a kolega Jiřího Kaňky z ČKO Viktor Moučka tam působil jako jeden z pedagogů. Hned se Michala ujal a dva roky ho připravoval k přijímacím zkouškám.

Přestože Michal tyto přijímačky úspěšně zvládl, přišlo od tehdejšího ředitele školy Jana Tausingera poštovní oznámení, že u přijímacího řízení byla dána přednost

1 Z výpovědi Libora Kaňky. 20. 4. 2019.

2 Český komorní orchestr. Wikipedie. Naposledy editováno 17. 9. 2018. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Český_komorní_orchestr

3 Zápis z první hodiny viz příloha č. 1

více vyhovujícím kandidátům.⁴ Rodiče Michala nebyli nijak politicky angažováni a na to se v té době hledělo více než na uměleckou úroveň. Tak se v roce 1975/6 v nouzi zapsal na jazykovou školu, kde absolvoval roční kurz ruštiny. V následujícím roce se opět dostavil ke zkouškám na Pražskou konzervatoř a tentokrát byl přijat rovnou do druhého ročníku. U profesora Viktora Moučky studoval ještě další čtyři roky. Absolvoval 18. února 1980 v malém sále Domu umělců s programem: Bohuslav Martinů - Variace na slovenskou lidovou píseň, Johan Sebastian Bach – IV. Preludium ze Suity Es dur BWV 1010, Antonín Dvořák - Klid op. 68, Jiří Pauer - Rapsodie pro violoncello sólo, Antonín Dvořák – Rondo op. 94, Johannes Brahms - Sonáta F dur op. 99 a dva přídivky Mikhail Bukinik - etuda f moll a David Popper - Elfentanz.⁵ Čtyři měsíce na to se uskutečnil ještě jeden absolventský koncert, konkrétně 5. června 1980 ve Dvořákově síni v Rudolfinu, kde Michal zahrál Koncert h moll pro violoncello a orchestr od Antonína Dvořáka za doprovodu orchestru Pražské konzervatoře, pod vedením profesora Antonína Kühnela.⁶

V únoru 1980 složil přijímací zkoušky na HAMU a stal se na čtyři roky studentem skvělého českého sólisty, člena Sukova klavírního tria a významného pedagoga, Josefa Chuchra. Absolventský koncert 7. března 1984 hrál ve varhanním sále Domu umělců za doprovodu Jaromíra Klepáče. Na programu byly sonáty Ludwiga van Beethoven op. 102 č. 1 C dur, Fryderyka Chopina, Clauda Debussyho, Italská suita Igora Stravinského a Variace na Rossiniho téma od Bohuslava Martinů. Nechyběly ani přídivky – Klid op. 68 Antonína Dvořáka a Burleska Jindřich Felda.⁷ Po koncertě přišel za Michalem do zákulisí jeho profesor Josef Chuchro a spokojen s výkonem svého žáka pronesl „Kdy mohu přijít na hodinu pane profesore?“.

Po skončení studia na akademii nastoupil Michal Kaňka rok vojenské služby v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého na Pohořelci v Praze. Tam byl ovšem jen necelé dva měsíce. V listopadu si totiž zlomil obě zápěstí a způsobil otřes mozku pádem z neosvětleného schodiště při výjezdu vojenského orchestru za sovětskou posádkou do Lázní Bohdaneč u Pardubic. Slibně startující umělecká dráha se rázem stala nejistou. Po návratu z nemocnice, ještě s pravým předloktím v sádře, složil znovu přijímací zkoušku na HAMU, tentokrát na obor dirigování, kam nastoupil v říjnu 1985. Ovšem po několika týdnech se natolik

4 Dopis o nepřijetí viz příloha č. 2

5 Pozvánka na koncert viz příloha č. 3

6 Program koncertu viz příloha č. 4

7 Pozvánka na koncert viz příloha č. 5

zotavil, že byl opět schopen hrát na violoncello na vysoké úrovni. Vzhledem k množství koncertů dirigování zanechal.

Michal Kaňka se během studentských let dostal několikrát na mistrovské kurzy do zahraničí. To nebyla v té době vůbec jednoduchá záležitost a každé vycestování do kapitalistického světa bylo přísně posuzováno politickými orgány a Ministerstvem školství. V srpnu roku 1977 vyjel jako sólista do německého Bayreuthu, sídla Wagnerovských letních festivalů.⁸ Na stejné interpretační kurzy se vrací ještě dvakrát a to v roce 1981 se svými bratry v sestavě klavírního tria a poté jako člen Havlákovy kvarteta v roce 1982. Dvakrát se Michalovi také podařilo vycestovat na Piatigorského seminář do Los Angeles (v letech 1983 a 1984), kde krátkodobě studoval u tří největších francouzských cellistů: André Navarry, Paula Torteliera a Maurice Gendrona.⁹

⁸ Průkazka účastníka kurzů viz příloha č. 6

⁹ Plakát Piatigorského semináře viz příloha č. 14

1. 1. Soutěže

První soutěž Michal absolvoval již po dvou letech hraní na cello. Byla to v roce 1969 Heranova celostátní soutěž v Ústí nad Orlicí, kde získal druhou cenu. O tři roky později se zúčastnil Heranovy soutěže ještě jednou a odvezl si třetí cenu. Zdálo by se, že se ve svých dvanácti letech zhoršil, ale přišla Duškova soutěž na Bertramce v roce 1971, kde získal poprvé svou první cenu. Poté následovalo množství národních soutěží sólových nebo s klavírním triem společně s bratry. Většinou obdržel jednu z prvních tří cen. Jako člen Havlákovy kvarteta se také zúčastnil několika soutěží. Hned první mezinárodní soutěž byla velice úspěšná. V roce 1978 získali ve francouzském Evianu zlatou medaili a první místo za interpretaci moderních autorů. Se stejným kvartetem Michal absolvoval soutěž Pražského jara v roce 1979, kde obdrželi druhou cenu. Kvarteto ještě dostalo speciální ocenění za nejmladšího českého účastníka soutěže. První cenu tenkrát obdrželo Pražákovo kvarteto, ke kterému později přestoupil a se kterým hraje dodnes.

Přeskočíme-li sólové soutěže roku 1980 v Písku - druhé místo a na Pražském jaru ve stejném roce - čestné uznání prvního stupně a cena za nejmladšího českého účastníka ve finále, dostáváme se k těm nejhlavnějším a nejvýznamnějším v oboru sólo a smyčcové kvarteto. Roku 1981 obdržel první cenu v celostátní soutěži o cenu Beethovenova Hradce, v roce 1982 v mezinárodní soutěži smyčcových kvartet v anglickém Porthmouthu získal druhou cenu. Soutěžní komisi tenkrát předsedal slavný Yehudi Menuhin.¹⁰

Nejnáročnější soutěž světa pro obor violoncello – Mezinárodní soutěž Petra Iljiče Čajkovského v Moskvě, kde se tehdy mohli prosadit pouze skvělí Sověti nebo geniální cellisté židovského původu, získal v roce 1982 Michal obdivuhodnou osmou cenu a titul laureáta.¹¹ Ve stejném roce následovala velice prestižní soutěž bavorského rozhlasu ARD, kde Havlákovy kvarteto vyhrálo druhé místo. V roce 1983 následovala soutěž v Písku, kde získal první cenu¹² a ještě speciální cenu za interpretaci soudobé skladby – Rapsodie pro cello sólo od Jiřího Pauera. V tomtéž roce vybojoval na soutěži Pražského jara také první místo a stejně jako v Písku i speciální cenu za provedení Pauerovy Rapsodie. Po prvním kole měl Michal náskok před ostatními 1,25 bodu, po druhém 1,6 bodu a po finálovém výkonu 2,1 bodu.¹³ Díky svému umístění hrál na koncertu laureátů mezinárodní soutěže Pražské jaro 13. května 1983 ve Smetanově síni Obecního domu. Provedl

¹⁰ Foto s Yehudim Menuhinem viz příloha č. 19

¹¹ Diplom viz příloha č. 7

¹² Diplom viz příloha č. 8

¹³ Ze soukromé kroniky Michala Kaňky. 15. 4. 2019.

Koncert h moll Antonína Dvořáka za doprovodu Filmového symfonického orchestru.¹⁴ Následující rok soutěžil opět na Pražském jaru, tentokrát s Havlákovým kvartetem. Dostali druhou cenu a zvláštní cenu za soudobou skladbu, což byl čtvrtý kvartet od Jindřicha Felda. Na podzim stejného roku se rozhodl zvládnout ještě jednou ARD soutěž v Mnichově. Tentokrát v disciplíně Duo violoncello/klavír. S klavíristou Jaromírem Klepáčem se probojovali do finále a obdrželi laureátský titul se třetí cenou.

S Havlákovým kvartetem – v roce 1985 přejmenovaným na Kvarteto Martinů – se zúčastnili dvou mezinárodních soutěží. Roku 1985 Premio Vittorio Gui ve Florencii a o rok později kvartetní soutěže v Evianu. Z obou soutěží si odvezli druhou cenu.

Rok 1986 přinesl jedno z Michalových největších ocenění. V září zvítězil jako sólista na již zmíněné mnichovské soutěži ARD a získal i titul laureáta.¹⁵ *„Tento nešťastný systém v Mnichově se mě osobně dotknul. Na sólové soutěži jsem oficiálně dostal druhou cenu, přestože jsem měl ze všech účastníků nejvyšší hodnocení. Bohužel statut soutěže říká, že vítěz musí být ve všech čtyřech kolech na prvním místě. V prvním kole jsem byl bohužel až druhý, za německým favoritem. Přestože jsem byl v dalších kolech třikrát první, nemohl jsem si odnést celkovou první cenu.“*¹⁶ V tajném bodování poroty dosáhl Michal nejlepší interpretace sólové suity C dur Johana Sebastiana Bacha, sonáty C dur Ludwiga van Beethovena, i první věty z koncertu D dur Josepha Haydna. To byla třicátá druhá a poslední hudební soutěž v jeho dvacetileté kariéře.

14 Archiv Pražského jara. 15. 4. 2019. Dostupné z: <https://festival.cz/koncert/koncert-laureatu-mezinarodni-souteze-2/>

15 Diplom viz příloha č. 9

16 Vlastními slovy Michala Kaňky. 14. 4. 2019

2. Sólová činnost¹⁷¹⁸

2. 1. Sólové recitály

S prvními soutěžními úspěchy šly ruku v ruce koncertní příležitosti. Prvním větším koncertem, který byl hoden zaznamenání do vznikající kroniky, byl recitál v Kutné Hoře 18. října 1975. Na programu byly Luigi Boccherini – Sonáta A dur, Bohuslav Martinů – Variace na slovenskou lidovou píseň, Antonín Dvořák – Rondo op. 94, Luigi Boccherini – koncert B dur, David Popper – Tarantella a přídavky od Franze Schuberta – Včelka a Selský tanec Constantina Dimitrescu. Na klavír doprovázela profesorka Božena Kronychová, se kterou Michal odehrál v následujících letech mnoho desítek koncertů.

Od svých patnácti let měl Michal pestrý repertoár. V roce 1976 hraje veřejně Koncert h moll Antonína Dvořáka, roku 1977 sonátu Françoise Francouera, sólovou Rapsodii Jiřího Pauera, sólovou suitu d moll Maxe Regera, sólové suity G dur a D dur Johana Sebastiana Bacha, sonátu F dur Johannese Brahmse, Pezzo capriccioso Petra Iljiče Čajkovského nebo Giuseppe Valentiniho sonátu E dur. Ještě, než dosáhl svých osmnáctých narozenin, zvládl sonátu d moll Dmitrije Šostakoviče a Rococové variace Petra Iljiče Čajkovského. Na podzim roku 1978 provedl za doprovodu Boženy Kronychové koncert v Kutné Hoře s programem: Leoš Janáček – Pohádka, Camille Saint-Saëns – Koncert a moll, Luboš Sluka – DSCH (na paměť D. Šostakoviče) a Koncert D dur Josepha Haydna. Měsíc před již zmiňovaným absolventským koncertem na Pražské konzervatoři, hraje v malém sále Domu umělců všechny tři sonáty Bohuslava Martinů, proložené Tarantellou a Spinnliedem Davida Poppera. Jako přídavek zazněl Popperův Elfentanz.

Následovaly koncerty po mnoha městech Československa, mezi kterými bych ráda vyzdvihla recitál ve velkém sále Domu umělců v Praze 15. prosince 1982 s programem: Jean Baptiste Bréval – Sonáta G dur, Johannes Brahms – Sonáta e moll, Jindřich Feld – Sonáta (1972), Bohuslav Martinů – Variace na Rossiniho téma.

Ve svých dvaceti třech letech se podíval na Festival do italské Ferrary, kde se svým bratrem Alešem zahrál Sonátu e moll Antonia Vivaldiho, Suitu d moll Louise de Caix d'Herveloise, sólovou Rapsodii Jiřího Pauera, Pohádku Leoše Janáčka a Sonátu e moll Johannese Brahmse. Jako přídavek zaznělo Rondo op. 94 Antonína Dvořáka. Stejný program opakovali hned další den v italském Centu. Od počátku se jednalo v zásadě o celovečerní koncerty s klavírem. Namátkově mohu ještě

¹⁷ Ze soukromé kroniky Michala Kaňky. 15. 4. 2019.

¹⁸ Životopis. Michal Kaňka cello. 16. 4. 2019. Dostupné z: <http://kankamichal.cz/cs/biography/>

zmínit koncerty 13. listopadu 1985 v Atriu v Praze a 14. listopadu 1985 v Brně za doprovodu Jaromíra Klepáče s programem: Ludwig van Beethoven - Sonáta C dur, Bohuslav Martinů Sonáta č. 2, Petr Iljič Čajkovskij - Pezzo Capriccioso a Johannes Brahms - Sonáta F dur op. 99. Oba koncerty natáčel Československý rozhlas.

Mnoho koncertů odehrál Michal i v zahraničí.

9. července 1986 vystoupil v Salzburgu s klavíristou Jaromírem Klepáčem. Na programu bylo: Johan Sebastian Bach - suita C dur, Ludwig van Beethoven - Sonáta C dur, Claude Debussy - Sonáta d moll, Antonín Dvořák - Rondo, Bohuslav Martinů - Variace na Rossiniho téma a jako přídavek Carlo Alfredo Piatti - Capricce č. 8.

14. prosince 1987 koncertoval Michal ve městě Utrecht v Nizozemsku s klavíristkou Elizabeth van Malde. Zazněly skladby: Ludwig van Beethoven - Variace G dur, Johannes Brahms - Sonáta e moll, Antonín Dvořák - Rondo op. 94, Jindřich Feld Elegie a Burleska. O pět dnů později, nahrál stejný program pro Avro Radio Holland ve Scheveningen. Zajímavý byl krátký výpad do bulharské Varny, kde spolu s Jaromírem Klepáčem zahráli Beethovenovu Sonátu C dur, Feldovu Elegii a Burlesku, Debussyho Sonátu d moll a Franckovu Sonátu A dur.

Po tříleté komorní spolupráci s italským klavíristou Riccardem Caramellou, se domluvili na recitálech v lednu, březnu a dubnu roku 1990 a odehráli společně 10 koncertů s programem: Franz Schubert - Sonáta „Arpeggione“, Igor Stravinskij - Italská Suita a César Franck - Sonáta A dur. Tento program zazněl nejen v italských městech Tortona, Torino, Novara, Asti, Verbania, Oleggio, Udine, Venezia, ale i v pražském Italském institutu, rakouském Kufsteinu, německém Forchheimu a Budapešti. Tato přerušovaná túra pokračovala ještě v prosinci stejného roku v italském Piosascu, francouzském Cran Gevrieru, v německém Wiessbadenu a Stuttgartu. S Caramellou zahrál Michal ještě v Itálii v roce 1993 pětkrát trojkonzert Ludwiga van Beethovena (na housle hrál Václav Remeš).

Nelze v této práci vyjmenovávat jednotlivé koncerty za více než 40 sezón aktivního koncertování. Díky Michalových záznamů víme, že má od roku 1983 (rok vítězství na soutěži Pražského jara) v podstatě stabilní rozpoložení koncertů. Každoročně odehraje přibližně dvacet dva koncertů sólových a osmdesát koncertů komorních. Což dělá společně s vystoupeními za studií dohromady již asi čtyři tisíce veřejných koncertů.

Jen krátce se zmíním o speciálních projektech, což je třeba spolupráce s japonskou klavíristkou Rumi Itoh, se kterou absolvoval mezi léty 1997 - 2019

čtrnáct japonských a dvě evropská turné.¹⁹ Natočili společně dvě CD – jedno s hudbou Johanna Nepomuka Hummela a Franze Schuberta²⁰ a druhé s trojkonzertem Ludwiga van Beethovena ve spolupráci s houslistou Františkem Novotným, dirigentem Jiřím Bělohlávkem a Pražskou komorní filharmonií.

Mezi další významné projekty bych zařadila kompletní provedení Beethovenových a Brahmsových sonát v Madridu v prosinci 1999 za doprovodu Jaromíra Klepáče – a to včetně Beethovena op. 14 a Brahmsa op. 78! Beethovenův komplet zazněl také na japonském turné v červnu a červenci 2015 na koncertech v Sapporu, Nagoyi a Tokiu ve spolupráci s klavíristkou Iku Miwa.

¹⁹ Plakát evropského turné s klavíristkou Rumi Itoh viz příloha č. 12

²⁰ Foto bookletu CD viz příloha č. 13

2. 2. Koncerty s orchestrem

Samostatnou kapitolu tvoří také koncerty s nejrůznějšími orchestry. V letech 1995 – 2005 se Michal stal oficiálním sólistou Státní filharmonie Brno.²¹ Mezi lety 2003 – 2015 se také stal stálým sólistou Symfonického orchestru českého rozhlasu.²²

Se Symfonickým orchestrem českého rozhlasu vystoupil na osmnácti koncertech a vedle Koncertu h moll Antonína Dvořáka zahrál také koncerty Bohuslava Martinů - č. 1 a č. 2, Jindřicha Felda, Arthura Honeggera, Dmitrije Kabalévského (koncert č. 2), Edwarda Elgara, Sergeje Prokofjeva, Josefa Bohuslava Foerster a trojkoncert Ludwiga van Beethovena.

Se státní filharmonií Brno uskutečnil šestnáct vystoupení s celkem osmi violoncellovými koncerty – Antonín Dvořák, Petr Iljič Čajkovskij, Jindřich Feld, Dmitrij Kabalevskij č. 2, Bohuslav Martinů č. 1, Karel Husa, Ludwig van Beethoven – trojkoncert a Gabriel Fauré – Elegie pro violoncello a orchestr op. 24.

S Českou filharmonií vystoupil celkem dvanáctkrát a to s koncerty Antonína Dvořáka, Johannese Brahmse, Bohuslava Martinů - č. 1 nebo Jindřicha Felda. Orchester vedli například Václav Neumann v roce 1985, Jiří Bělohlávek v roce 1993, Neeme Järvi v roce 1998 a určitě nejvýznamnějším koncertem s Českou filharmonií bylo provedení Koncertu h moll Antonína Dvořáka s dirigentem Zdeňkem Mácalem v kulturním centru Bozar v Bruselu roku 2009.

21 Dopis, kterým byl Michal Kaňka přijat, jako sólista brněnské filharmonie viz příloha č. 10

22 Dopis o propůjčení titulu „Sólista Symfonického orchestru Českého rozhlasu“ viz příloha č. 11

3. Komorní činnost

3. 1. Trio

V oblasti komorní hudby jsem již zmínila klavírní trio s Michalovými bratry od jeho samého začátku hraní na violoncello. S tímto souborem muzicírovali víceméně pro radost a do roku 1989 zahráli jen něco kolem dvacítky veřejných koncertů. Kdysi dávno v roce 1971 obdrželi dokonce druhé místo na soutěži lidových škol umění a o rok později opět druhou cenu v Duškově komorní soutěži na Bertramce.²³ Tento soubor se později jednorázově rozšířil o Michalovy dcery Veroniku a Lucii, aby zahráli v pražském Národním divadle 18. září 2015 klavírní kvintet od Jana Nepomuka Kaňky, který předtím nahráli na CD.

Trio Pražského jara založil Michal společně s houslistou Ivanem Ženatým a klavíristou Jaromírem Klepáčem, ale kvůli časovému vytížení všech tří hráčů, existoval tento soubor jen několik měsíců. Ovšem za tak krátkou dobu stihnul vystoupit na festivalu Pražské jaro 29. května 1996. Na programu zaznělo klavírní trio Bedřicha Smetany a Petra Iljiče Čajkovského.²⁴²⁵

Krátkou dobu trvající Beethovenovo trio ve složení Pavel Hůla – housle, Josef Klusoň – viola a Michal Kaňka – cello, mělo hlavně za úkol seznámit se s literaturou pro toto obsazení. Během dvouletého trvání odehráli dva koncerty ve Francii a natočit dvě CD se smyčcovými trii Ludwiga van Beethovena, Franze Schuberta, Ernsta von Dohnanyiho a Mieczysława Weinberga.

3. 2. Smyčcové kvarteto

Michalovou hlavní disciplínou se již v září 1976 stalo smyčcové kvarteto. V té době založil společně s houslisty Lubomírem Havlákem a Liborem Kaňkou a violistou Janem Jíšou Havlákovu kvartetu, které hrálo v tomto složení deset let. Hned ve druhém roce činnosti obdrželi první místo na Duškově soutěži na Bertramce a také v roce 1977 první cenu v celostátní soutěži Beethovenův Hradec. Poté přišla série druhých cen na největších mezinárodních soutěžích světa – v roce 1979 ve francouzském Evianu, v roce 1982 v anglickém Prthmouthu²⁶, na soutěži Bavorského rozhlasu ARD v Mnichově a nakonec na soutěži Pražského jara v roce 1984. V roce 1985 natočili pro firmu Panton první dlouhohrající LP desku s kvartetem Clada Debussyho a pátý smyčcový kvartet

23 Foto z Bertramky viz příloha č. 28

24 Dopis o zahájení činnosti tria Pražského jara viz příloha č. 15

25 Foto v programu viz příloha č. 26

26 Foto ze soutěže viz příloha č. 19

Bohuslava Martinů. V říjnu 1985 dostali svolení a požehnání od Společnosti Bohuslava Martinů, že smějí používat oficiální název Kvarteto Martinů.

3. 2. 1. Pražákovo kvarteto

V září 1986 byl Michal požádán kolegy z Pražákova kvarteta, zda by jim nevypomohl jako cellista a zahrál s nimi (místo onemocnělého Josefa Pražáka) několik koncertů během podzimu, a to hlavně na jejich prvním turné v Japonsku. Samozřejmě rád souhlasil. V Japonsku tenkrát vystoupili na jedenácti koncertech a na tom nejprestižnějším v Tokyu zazněl oktet Felixe Mendelssohna – Bartholdyho, který provedli společně se Smetanovým kvartetem. Od té doby zůstal Michal členem Pražákovců, kterým je nyní již třicet tři let.²⁷

Z osobní Michalovy kroniky můžeme vyčíst, že za celou dobu spolupráce zahráli téměř dva a půl tisíce koncertů. Z nich přes dva tisíce v zahraničí. Obnášelo to asi šest set zájezdů a skoro tři tisíce zkoušek. Počet nastudovaných smyčcových kvartetů a dalších komorních skladeb se blíží k ohromujícím třem stům.

Kvarteto hrálo ve složení Václav Remeš – první housle, Vlastimil Holek – druhé housle, Josef Klusoň – viola a Michal Kaňka – violoncello. Během sezóny 2009/10 se projevila u primária dystonie karpálních tunelů u prstů na levé ruce. To vedlo až k jeho neschopnosti hrát na housle a od konce března 2010 jej nahradil bývalý první houslista Kvarteta Pavel Hůla. Ten ovšem musel také po pěti letech ze zdravotních důvodů s činností přestat a do kvarteta se zapojila o generaci mladší houslistka Jana Vonášková. Ta se během čtyř let stačila naučit osmdesát pět smyčcových kvartetů a výborně se do souboru začlenila.

Hned v první sezóně 1986/87 zahrál Michal s Pražákovci osmdesát dva koncertů. Velmi rychle si kvarteto vybudovalo popularitu v zůzných destinacích, kam se pravidelně vrací. Je to zejména Nizozemsko, Japonsko, USA, Itálie nebo Německo. Méně často třeba Rakousko, Dánsko či Anglie. Ovšem v průběhu desetiletí vystoupili na koncertech s výjimkou Albánie a Finska ve všech státech Evropy, v USA, Kanadě, Brazílii, Austrálii, na Novém Zélandu nebo v Hon-kongu a dalších městech Číny. Od roku 1988 zahájili spolupráci s italskou nahrávací firmou Nuova Era a během jejich tříleté kooperace postupně natočili sedm kvartetů Wolfganga Amadea Mozarta a pozdní kvartety Ludwiga van Beethovena. Michal se v té době připojil s nahrávkami Sonáty A dur Césara Francka a Sonáty „Arpeggione“ Franze Schuberta. Společně s Pražským komorním orchestrem

²⁷ Foto členů Pražákova kvarteta viz příloha č. 16 a 17

a sólistou Salvatorem Accardem nahrál dokonce i Mozartovo Concertone, kde je několik významných cellových sól.

Od roku 1992 vznikla dvacet pět let dlouhá spolupráce s francouzskou firmou Praga digitals, která je celosvětově distribuovaná slavnou společností Harmonia Mundi France. U té Pražákovci postupně nahráli přes padesát disků se stěžejními díly kvartetní literatury nejen českých „klasiků“, ale i například komplet kvartetů Ludwiga van Beethovena, kvartety Wolfganga Amadea Mozarta, Josepha Haydna, Franze Schuberta, Johannese Brahmsa, Dmitrije Šostakoviče, Petra Iljiče Čajkovského, Alexandra Borodina a také celé dílo Druhé vídeňské školy – Arnolda Schönberga, Albana Berga, Antona Weberna a Alexandra Zemlinského.²⁸

Michal ve volných chvílích přidával své sólové nahrávky na CD, kterých nakonec vzniklo asi třicet. Skladby Ludwiga van Beethovena, Franze Schuberta, Luigi Boccheriniho, Josefa Myslivečka, Bohuslava Martinů, Zoltána Kodalyho, Antona Rubinsteina, Sergeje Prokofjeva, Nikolaje Mjaskovského, Ernesta Blocha, Césara Francka, Camilla Saint-Saënsa, Edwarda Griega, Dmitrije Šostakoviče, Richarda Strausse, Fryderyka Chopina, Johannese Brahmsa, Krzysztofa Pendereckého, Jindřicha Felda a dalších. To vše nejčastěji ve spolupráci s klavíristy Jaromírem Klepáčem, Ivanem Klánským a Miguelem Borgesem Coelho. Vzniklo také několik nosičů se skladbami pro cello a orchestr. Drobné skladby Antonína Dvořáka a Petra Iljiče Čajkovského s Ostravskou filharmonií, koncert Arthura Honeggera se Symfonickým orchestrem Československého rozhlasu nebo koncerty Josepha Haydna s Pražským komorním orchestrem.

Většina CD měla velice příznivé kritiky ve francouzských hudebních časopisech – Classica/Repertoire, Diapason d'Or nebo v anglickém The Strad.

S Pražákovým kvartetem si zahráli i někteří světoví umělci, kterých bylo mnoho desítek! Jen namátkou jich pár vyjmenuji. Klavíristé – Jan Panenka, Ivan Klánský, František Rauch, ze světa to byli Menahem Pressler, Nicholas Angelich, Evgenij Koroljov, Nelson Freire, Piers Lane... Cellisté – Josef Chuchro, Viktor Moučka, Boris Pergamenščikov, Raphael Wallfisch, Marie Hallynck, Mat Haimovitz, Manuel Fischer-Dieskau, Quirin Viersen, Henri Demarquette... Violisté – Kim Kashkashian, Gérard Caussé, Josef Suk, Jan Talich, Thomas Kakuska, Hatto Beyerle, Veronika Hagen, Isabel van Keulen, Cynthia Phelps... Klarinetisté – Paul Mayer, Jörg Widmann, Richard Stolzman, Pascal Moragues, Sharon Kam, Karl Leister, Michel Portal... Houslisté – Régis Pasquier, Ida Kavafian... Hobojista -

Hainz Holliger. Saxofonista – Eugene Rousseau nebo například i celá smyčcová kvarteta – Smetanovo, Lindsay, Jerusalem, Kodaly, New Zealand...

3. 2. 1. 1. Zážitková turné²⁹

Vedle stovek atraktivních koncertů po celém světě, by bylo bezpochyby vhodné zmínit několik vybraných akcí, které byly pro Michala Kaňku zajímavým zážitkem. Hned první sezóna s Pražákovým kvartetem 1986/1987 pro něj byla velkým dobrodružstvím. Nejen, že během podzimu dohrával potvrzené koncerty s Kvartetem Martinů, ale měl také naplánovanou přibližně „dvacítku“ svých sólových koncertů. K tomu po vítězství v ARD soutěži přibýly i další aktivity. Rozhovory do televize, do různých časopisů, přišly další koncertní příležitosti a najednou se vyvinula sezóna s více než sto dvaceti vystoupeními. To byla ale „naštěstí“ jeho jediná takto nabitá sezóna. První zkouška s Pražákovci byla hned druhý den po Michalově příjezdu z Mnichova (ze soutěže ARD) 22. září. Začali se smyčcovým kvartetem D dur KV 575 Wolfganga Amadea Mozarta. Zkoušeli denně. Po čtyřech „zahřívacích“ koncertech ve Vrchlabí, německé Konstanz, Liberci a německém Nussdorfu, přišel odlet do Japonska. Prestižní agentura Japan Arts, která tehdy zastupovala například Smetanovo kvarteto nebo Sukovo trio, pro ně připravila deset koncertů a tiskovou konferenci. Navštívili vedle Tokya i Osaku, Naru, Kyoto a Oitu. Od té doby se Michal vrátil do Japonska jako sólista nebo komorní hráč více než padesátkrát. Ještě před Vánocemi stihli zahrát pět koncertů v Nizozemsku. Hned 5. ledna 1987 následoval zájezd s naplánovanými patnácti koncerty – deset ve Švédsku, kde si zahráli i daleko na severu za polárním kruhem v městečku Kiruna. Potom nastal rychlý přesun zpět do střední Evropy na čtyři koncerty v Německu, Švýcarsku a francouzském Bordeaux a toto velké cestování završili koncertem ve finském Turku. Sezóna pokračovala ve stejném tempu a byla zakončena patnácti koncerty v Austrálii v červenci 1987.

Michalovo první koncertní turné do USA proběhlo na počátku roku 1989. Protože se jej podařilo propojit s koncerty v Kanadě, na Havaii a v Japonsku, stal se z něj nejdelší zahraniční zájezd jeho kariéry. Odlétali 19. ledna a první koncert z celkových dvaceti osmi byl ve slavném městě country music Nashville. Poté navštívili například Cleveland, Chicago, San Francisco, čtyři ostrovy Havaiie a již obvyklé destinace v Japonsku – Tokyo, Osaka, Kyoto a Nara. Celkový zájezd skončil 19. března.

²⁹ Z osobní kroniky Michala Kaňky. 16. 4. 2019.

Za pozornost stojí i jejich druhý zájezd do Austrálie v roce 1991, který byl ještě prodloužen o Nový Zéland a Tasmánii.³⁰ Od 31. května do 3. července vystoupili na dvaceti dvou koncertech, nalétali desetitisíce kilometrů, ale ve volných dnech také navštívili tamní památky a národní parky.

Pozoruhodný zájezd do Izraele v roce 1992 nebyl jen zážitkem z „Genia Loci“ této oblasti, ale Pražákovci zde zažili situaci, kterou nepamatovali místní obyvatelé celá desetiletí. Asi druhý den po jejich příjezdu začalo sněžit, což je tam opravdu nevídaný jev. Protože na to nejsou ani lidé ani stát vůbec zvyklí, zkolabovala veškerá doprava. Tato kalamita ovšem trvala pouze dva dny, ale i tak se koncerty musely operativně přesunout na druhý týden jejich pobytu. *„Byl to zážitek procházet se po zasněženém Jeruzalému. Zejména když jsme očekávali teplé počasí a měli jsme s sebou jen sandály.“*³¹

Netradiční výlet je také čekal na Casalsův festival do hlavního města Porto Rica – San Juan v červnu roku 1996. Zde se odehrával každoroční festival na počest slavného violoncellisty Pablo Casalse, který zde 22. října 1973 zemřel.³² Festival zaštiťoval svojí osobností Kryštof Penderecky – významný polský skladatel a dirigent. Vedle každodenních masterclassů a třech večerních koncertů si hojně užívali i koupání v Karibiku.

Bezesporu významnou událostí bylo pozvání na oslavu padesátého výročí založení velmi prestižního komorního spolku v Kanadském Vancouveru. Akce se konala mezi 9. až 13. červnem 1997. Ve spolupráci s dalšími slavnými muzikanty odehráli Pražákovci tři koncerty: violové kvintety Johannese Brahmse, Antonína Dvořáka a Wolfganga Amadea Mozarta s americkým violistou Robertem Diazem, klarinetové kvintety Johannese Brahmse a Wolfganga Amadea Mozarta s klarinetistkou Sharon Kam, klavírní kvintet Johannese Brahmse a „Pstruha“ Franze Schuberta s klavíristou Menahemem Presslerem a kontrabasový kvintet Antonína Dvořáka s americkým virtuózem Gary Karrem.

Počátkem července 1994 jeli strávit příjemný týden na festival, který organizoval Gidon Kremer. Lockenhaus je malá vesnička mezi Vídní a Grazem téměř na hranicích s Maďarskem. Byl to pro ně úžasný zážitek seznámit se s tak mimořádným a celosvětově uznávaným houslistou. Byl prý velice přátelský, ale bohužel neměli žádnou příležitost si společně zahrát. Na festivalu uvedli převážně skladby Arnolda Schönberga – jeho nultý kvartet, kvartet č. 2 a smyčcový sextet

30 Foto s koalou viz příloha č. 27

31 Vlastními slovy Michala Kaňky. 18. 4. 2019.

32 Pablo Casals. Wikipedie. Naposledy editováno 31. 1. 2017. 19. 4. 2019. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pablo_Casals

Zjasněná noc. Jako doplňky k programům zazněly druhý kvartet Leoše Janáčka a Pět kusů Ervina Schulhoffa. V září 1997 dostali od Gidona další pozvání. Tentokrát aby zahráli na festivalu ve švýcarském Gstaadu. Tento festival byl založen houslistou Yehudi Menuhinem v roce 1957. Kremer převzal umělecké vedení festivalu v roce 1996 a samozřejmě Pražákovce těšilo, že byli jedni z prvních, které oslovil.

Jeden z festivalů, kam se vraceli téměř každoročně, byl festival La Folle Journée ve francouzském Nantes. To je speciální festival, kdy během prodlouženého víkendu, vždy na konci ledna, proběhne kolem sto padesáti hodinových koncertů. Od klavírních recitálů, přes komorní vystoupení, až k velkým symfonickým koncertům. Festival se odehrává v budově „La Cité de Congrès“, která má tři hlavní auditoria, spoustu dalších multifunkčních prostorů a společenských místností, které pojmu desítky tisíc posluchačů. Lístky jsou levné a tak lidé přebíhají od rána do večera ze sálu do sálu za svými preferovanými umělci nebo skladateli. Každý rok je zvoleno téma, podle kterého se vybírají skladby a interpreti. Smyčcové kvarteto má tu výhodu, že obsahuje svým repertoárem téměř všechna stylová hudební období a navíc se dá rozšiřovat do nejrůznějších kvintetů, sextetů a dalších formací. Zde tedy Pražákovci odehráli desítky koncertů a potkali množství významných lidí. Tento festival byl tak úspěšný, že se časem rozšířil i do dalších měst po světě. Významná La Folle Journée byla (a některá ještě stále jsou) v Tokyu, Lisabonu, Bilbau, Jekatěrinburgu nebo Montrealu.

3. 2. 2. Wihanovo kvarteto³³

Na jaře 2017 se Michalovi otevřela další příležitost, a sice nahradit violoncellistu Wihanova kvarteta, který po třiceti dvou letech spolupráce opustil soubor. Jeho dalšími kolegy se tak stali primárius Leoš Čepický, sekundista Jan Schulmeister a violista Jakub Čepický. Wihanovci vyhráli soutěž Pražského jara v roce 1988. Další první cenu dostali v roce 1991 v Londýně na London International String Quartet Competition. Od té doby započala jejich mezinárodní kariéra, která je přivedla zejména na koncertní pódia Anglie, České republiky, Japonska, Španělska, Švýcarska, Slovenska a Rakouska. Během prvních dvou let Michalova působení v tomto souboru vystoupili přibližně na stovce koncertů v Londýně, Tokyu, Praze, Bratislavě, Vídni a dalších. Stačili již společně nahrát čtyři

³³ Foto viz příloha č. 18

kompaktní disky. Časově nejvzdálenější je zatím koncert, který je naplánován na rok 2024 v londýnské Wigmore Hall, tedy za více než pět let.³⁴

*„...Bylo zajímavé slyšet, jak přes rozdílný temperament se Jakub Čepický a Jiří Žigmund v obou kvintetech dokonale doplňují, a jak je každý něčím osobitý a zajímavý. Primarius Leoš Čepický je houslista výjimečných kvalit, a totéž platí o violoncellovém umění Michala Kaňky. Sekundista Jan Schulmeister, mimo jiné člen renomovaného klavírního Petrof tria, Čepického rovnocenně doplňuje. Toto byla vzácná příležitost slyšet Wihanovo kvarteto tak říkajíc v rozšířeném vydání smyčcového kvinteta hvězdné kvality...”*³⁵

Michal je často oslovován i dalšími českými smyčcovými kvartety jako pohotový „záskok“, když některý z jeho kolegů cellistů z jakéhokoliv důvodu nemůže. To se stalo například v loňském roce, kdy hrál koncert ve Švýcarsku jako člen Talichova kvarteta za Petra Prauseho, v Praze v kvartetu Martinů za Jitku Vlašánkovou nebo letos v Zemlínského kvartetu za Vladimíra Fortina.

34 Biography. Wihan quartet. 20. 4. 2019. Dostupné z: http://wihanquartet.co.uk/pages/biography_en.html

35 Wihanovo kvarteto v paralelních dimenzích. Harmonie online. Kritiky. Pravoslav Kohout. 17. 4. 2019. Dostupné z: <https://www.casopisharmonie.cz/kritiky/wihanovo-kvarteto-ve-vicero-paralelnich-dimenzich.html>

4. Pedagogická činnost

Každý člověk sbírá po celý život zkušenosti. Něco se naučíme za času studií, ale většinu načerpáme až z praktických situací. Myslím, že v hudbě to platí dvojnásob. Ta interpretační praxe z pódia se nedá ve škole naučit. Člověk si sám na sobě neustále ověřuje, kde jsou jeho hranice, jak technické, popřípadě fyzické, tak emotivní nebo výrazové. Získáváme zkušenosti z různě akusticky znějících sálů, před publikem v počtu od jednoho do několika tisíců posluchačů. Je třeba hledat ideální kompromisy, když spolupracujeme s dalšími kolegy muzikanty, dirigenty a orchestry. Jiná je zkušenost z nahrávacích studií. To vše se hromadilo a třídilo v Michalově hlavě, až došel čas, aby tyto zkušenosti začal předávat mladší generaci, svým studentům. *„Učení mě odjakživa bavilo – vždy jsem se v tom procesu také sám snažil něco naučit.“*³⁶ Od roku 2000 se začal účastnit nejprve krátkodobých kurzů. Přijímal pozvání na letní „Summer academy Praha“, která je pouze pro japonské studenty a které se v letošním roce zúčastní již po dvanácté. Mezi roky 1998 – 2004 se jako lektor pravidelně účastnil zářiové Hudební akademie na řeckém ostrově Korfu. V červenci 2010 a 2011 působil jako učitel na kurzech brněnské JAMU, s Pražákovci učil v roce 2004 komorní hru na letních kurzech v Enghien (Belgie), v holandském Zeistu roku 2011 nebo na Casalově festivalu a kurzech ve francouzském Prades v roce 2012. Dvakrát byl dokonce pozván na letní kurz do Prištiny v Kosovu v letech 2012 a 2013. Letos se chystá již po čtvrté na kurzy do Litomyšle a po třetí na Francouzsko Českou Akademii do Telče. Téměř při každé jeho koncertní cestě do Japonska si udělá čas na japonské studenty a to buď na slavných školách Toho nebo Geidai anebo alespoň soukromě.

Na podzim roku 2011 nastoupil na pražské HAMU jako odborný asistent a za těch osm let tam vychoval jedenáct mladých violoncellistů. Ten nejúspěšnější z nich - Václav Petr, dostal druhou cenu na soutěži Pražského jara v roce 2018 a také vyhrál konkurz na místo koncertního mistra violoncell České filharmonie.

V září 2013 zahájil svoji pedagogickou činnost na Pražské konzervatoři, kde pracoval zatím jen se sedmi studenty. Mezi nimi je třeba jmenovat jeden výrazný talent – Adam Klánský, který sbírá první ceny na nejroznějších studentských soutěžích.

36 Vlastními slovy Michala Kaňky. 18. 4. 2019

5. Působení v hudebních společnostech

S věkem často přicházejí pozvání do všemožných funkcí spojených s organizováním běhu hudebního života. Michal Kaňka byl v roce 2012 osloven, aby zastával úlohu předsedy poroty v mezinárodní violoncellové soutěži Pražského jara.³⁷ Po úspěšném absolvování této události se rozběhla jeho dlouholetá intenzivní spolupráce s touto institucí. Nejprve byl zvolen na post předsedy Stálé soutěžní komise (2014), která dohlíží a připravuje chod všech jednotlivých ročníků této soutěže. V minulém roce (2018) byl jmenován do nové Umělecké rady festivalu Pražské jaro. Obě to jsou čestné funkce a zabírají v ročním kalendáři přibližně deset několikahodinových schůzí, individuální přípravu a poté třeba celodenní aktivitu během soutěže a vlastního festivalu. Tyto projekty však slouží k vývoji mladé generace umělců a ke štěstí a spokojenosti všech posluchačů klasické hudby.

Osobně je zapojen ještě do další mezinárodní cellové soutěže Jana Vychytila, kterou pořádá Gymnázium a hudební škola hlavního města Prahy 3 na Žižkově. Zde je od roku 2017 stálým předsedou poroty a současně garantem této akce. Tato oblíbená soutěž studentů do osmnácti let měla letos již třináctý ročník. Každoročně se do ní hlásí přes sto účastníků. *„Zažil jsem zde již čtyři ročníky a velice mě baví sledovat vývoj některých soutěžících, kteří se k nám opakovaně vrací.“*³⁸

V roce 2016 byl osloven, aby napomohl organizaci a vedení Nadace Bohuslava Martinů. S radostí tuto aktivitu přijal, protože hudba jednoho z našich nejvýznamnějších národních skladatelů Bohuslava Martinů mu byla vždy velice blízká. Nejen proto, že Martinů ve srovnání s ostatními hudebními skladateli věnoval violoncellu nejvíce kompozic, ale zejména kvůli jeho originalitě a stylu tvoření. Všechny jeho skladby psané pro violoncello nesou známky těch nejvyšších kvalit komponování v průběhu dvacátého století.

³⁷ Foto viz příloha č. 23

³⁸ Vlastními slovy Michala Kaňky, 20. 4. 2019

Závěr

Touto prací jsem se snažila obohatit vědomí čtenářů o známé i méně známé informace ze života předního českého virtuóza Michala Kaňky. Sama jsem se dozvěděla mnoho zajímavostí, které se staly třeba ještě dříve, než jsem se narodila. Věřím, že moje these přispěje k povědomí o tomto významném violoncellistovi a bude dostatečnou inspirací pro mladé kolegy – cellisty v jejich umělecké kariéře.

V práci zmiňuji několik dalších významných osobností z hudebního světa, kteří s Michalem Kaňkou spolupracovali a zároveň byli ve svých oborech na přelomu dvacátého a jednadvacátého století na nejvyšší možné interpretační úrovni.

Jsem ráda, že jsem měla příležitost sepsat a shromáždit spoustu dokumentů a informací o svém otci, které touto cestou mohu předat nové nastupující generaci violoncellistů.

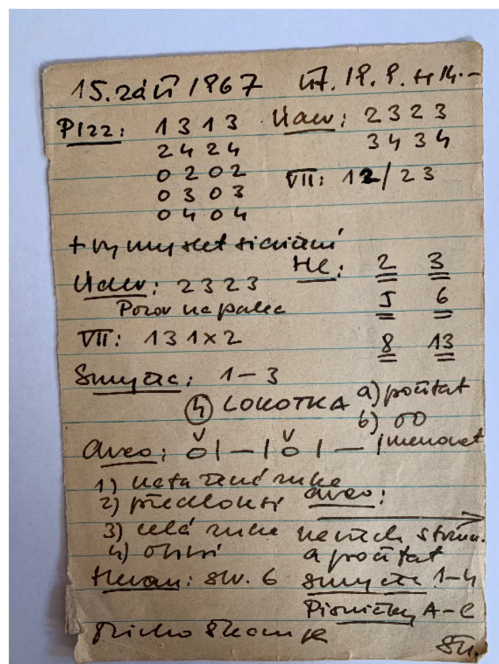
Děkuji mu za trpělivost a pomoc při shromažďování všech potřebných materiálů.

Seznam zdrojů

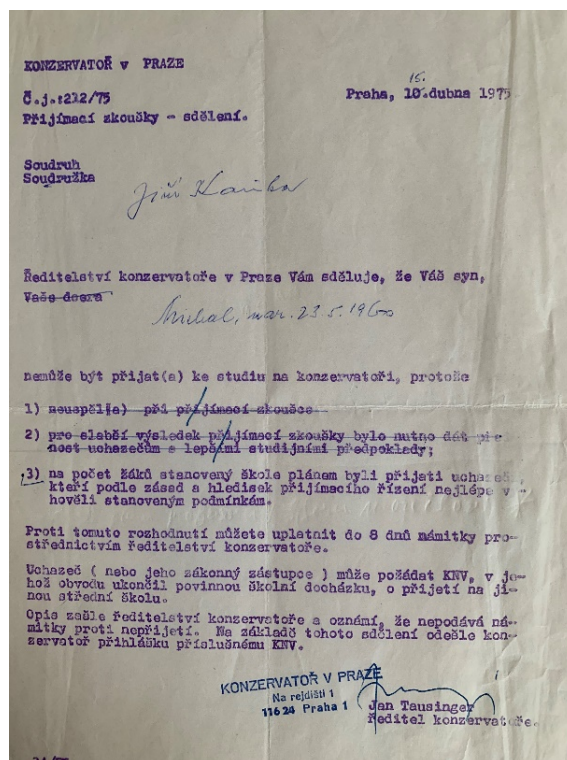
- osobní výpověď Michala Kaňky
- osobní výpověď Libora Kaňky
- soukromé deníky Michala Kaňky
- soukromý archiv Michala Kaňky
 - diplomy, pozvánky, programy, booklety
- <https://festival.cz/koncert/koncert-laureatu-mezinarodni-souteze-2/>
- <http://www.kankamichal.cz/cs/biography/>
- http://wihanquartet.co.uk/pages/biography_en.html
- <http://prazakquartet.com/biografie/>
- <https://www.casopisharmonie.cz/kritiky/wihanovo-kvarteto-ve-vicero-paralelnich-dimenzich.html>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Český_komorní_orchestr
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Pablo_Casals

Přílohy

Č.1 – první strana poznámkového bloku z Lidové školy umění psaná
Mirko Škampou

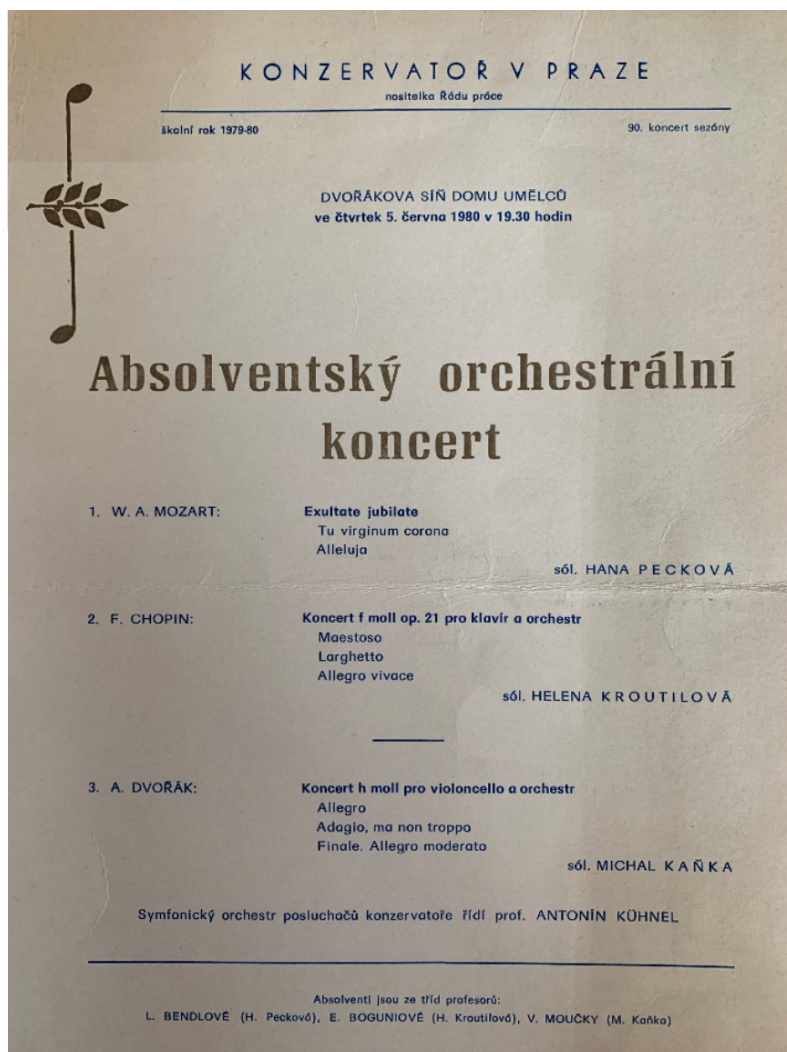
Č.2 – dopis o nepřijetí na Konzervatoř

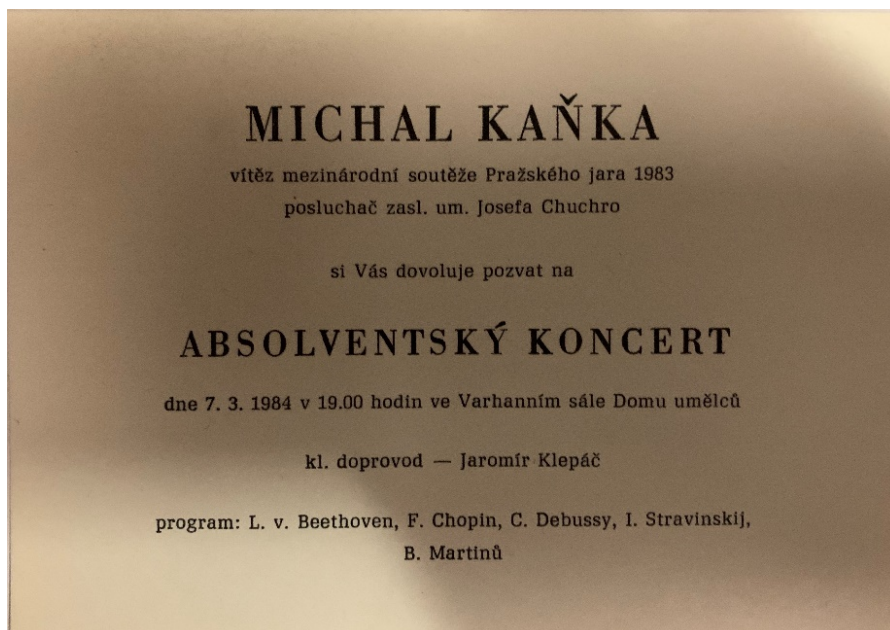
Č.3 – pozvánka na absolventský koncert Konzervatoře

Č. 4 – program koncertu z Rudolfiny 5. 6. 1980

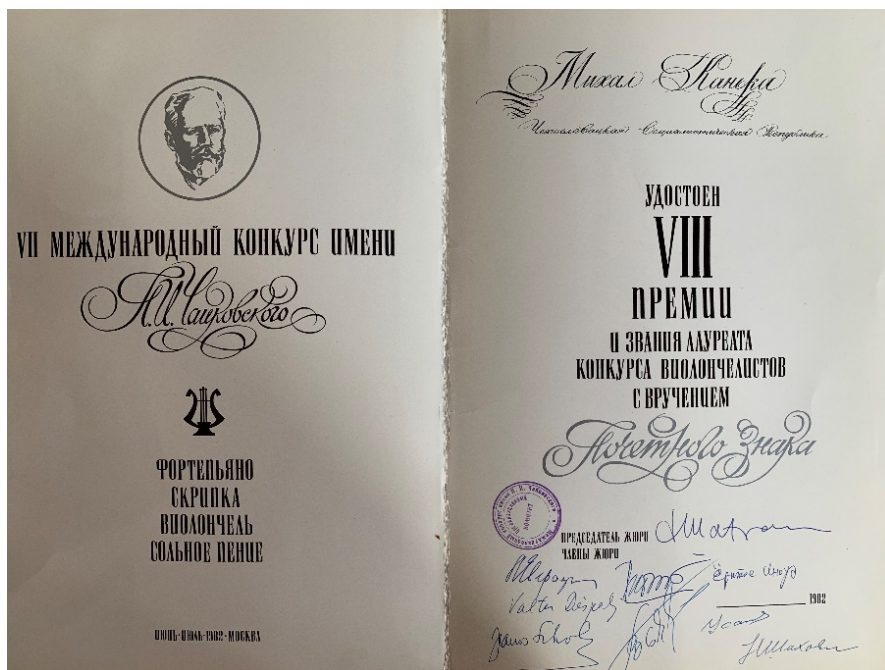
Č. 5 – pozvánka na absolventský koncert HAMU

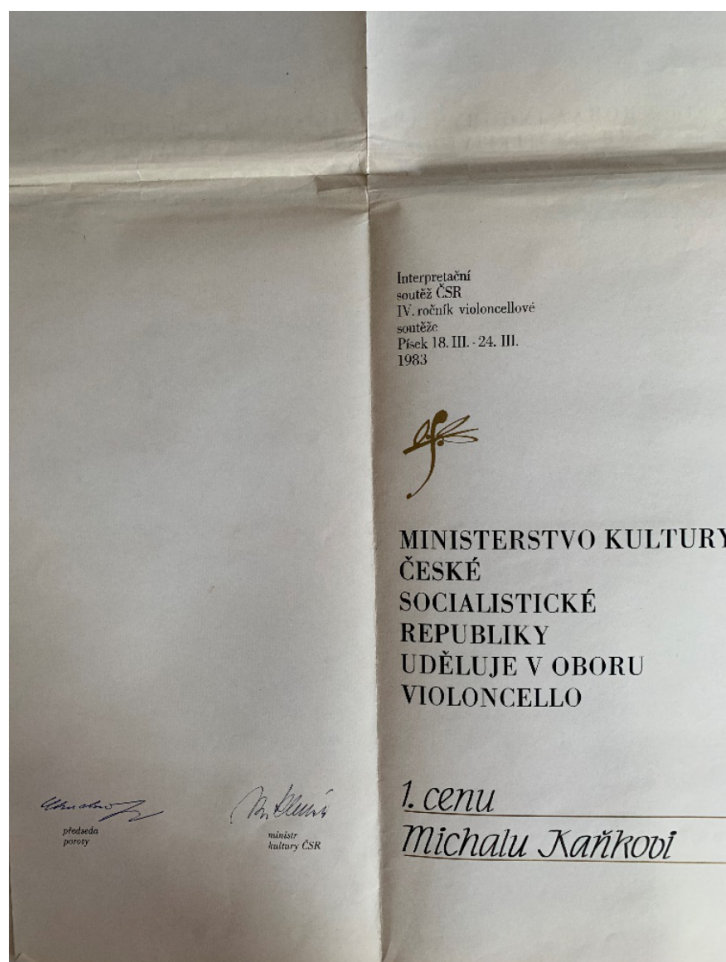
Č. 6 – průkaz účastníka kurzů v Bayreuthu

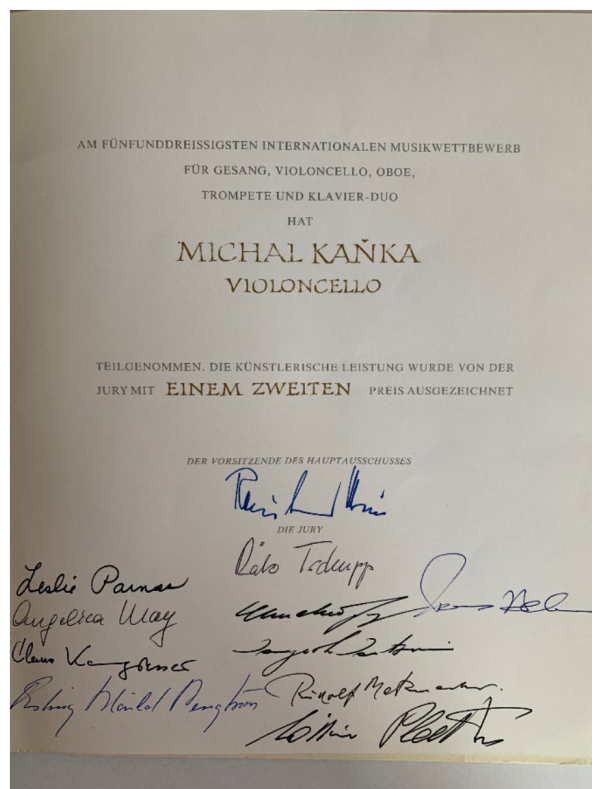
Č. 7 – diplom ze soutěže P. I. Čajkovského v Moskvě

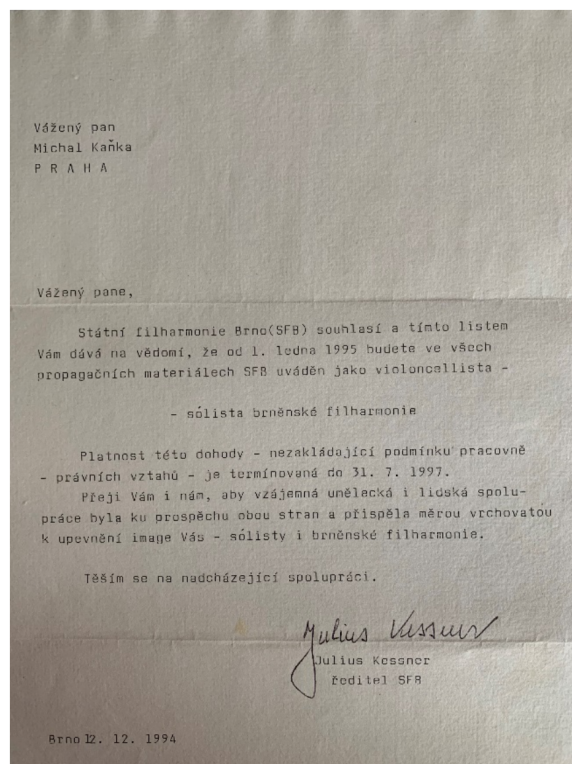
Č. 8 – diplom soutěže v Písku 1983

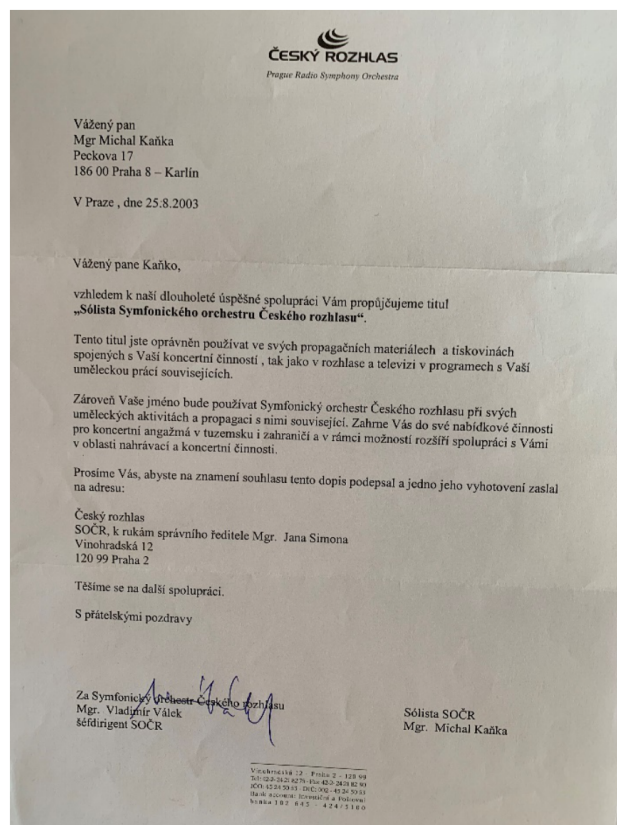
Č. 9 – diplom soutěže ARD v Mnichově 1986

Č. 10 – dopis o přijetí jako sólista brněnské filharmonie

Č. 11 – dopis o přijetí jako sólista SOČRu

Č. 12 – plakát s Rumi Itoh

Č. 13 – propagační leták včetně CD s Rumi Itoh

Nouveautés

Franz SCHUBERT
Sonata "Arpeggiata" en la mineur D 881
Johann Nepomuk HUMMEL
Variations pour violoncelle et piano op. 54
Sonata pour violoncelle et piano en la majeur op. 104
Michal Kaňka, violoncelle
Rumi Itoh, piano
PRO 150110 - CD 901615 - H&S 30
7 448117 1042 13

Russian Cello and Piano (II)
Alexandre BORODINE
Sonata en si mineur
Igor STRAVINSKY
Suite italienne
Serge PROKOFIEV
Sonata en ut majeur op. 110
Michal Kaňka, violoncelle
Jeremi Klapáček, piano
H&S 30155 - CD 901615 - H&S 30
7 448117 1042 16

Concerts
Michal Kaňka

En soliste

- 23 mars Paris Théâtre des Bouffes du Nord 19h00
Kodaly (cello et piano)
Rachmaninov (piano)
• 18 avril Paris Radio France, Salle Olivier Messiaen 20h00
Mozart, Nizet (avec Violoncelle)
Jozsef Klobos, Flauto (H&S)
- 3 avril 20h00
Paris, Cité Internationale
Debussy, Berg
• 23 avril 19h00
Paris, Radio France, Salle Olivier Messiaen
Serge Prokofiev (cello et piano)
• 27 avril 19h00
Monte Carlo, Promenade des Arts
Johann Sebastian Bach
• 15 mai 20h00
Digne-les-Bains
"Cello, l'art de la fugue" en quatuor
• 17 mai 20h00
Bourges, Maison de la Culture
Zemlin, Berg, Mozart
• 18 mai 19h00
Bourges, Maison de la Culture
Haydn, Schumann, Weber

Avec le Quatuor Prazak

- 30 mars Paris Théâtre des Bouffes du Nord 19h00
Debussy, Prokofiev, Berg
• 31 mars Paris Théâtre des Bouffes du Nord 19h00
Schumann, Chopin, Liszt
• 17 avril Bordeaux, Opéra de Bordeaux 20h00
Haydn, Berg, Schubert
• 18 mai 19h00
Haydn, Schumann, Weber

Romantic Russian cello sonatas (II)
Serge RACHMANINOV
Sonata en sol mineur op. 19
Nikolai MADACHOV
Sonata n°1 op. 12, n°2 op. 81
avec Jeremi Klapáček, piano
PRO 150110 - CD 901615 - H&S 30
7 448117 1042 13

Ludwig van BEETHOVEN
L'Œuvre pour clavier et violoncelle (I)
Sonates op. 5 nos 1 & 2
Variations WoO 45, WoO 46 & sur des thèmes de Mozart
avec Ivan Klamár, piano
PRO 150110 - CD 901615 - H&S 30
7 448117 1042 13

Ludwig van BEETHOVEN
L'Œuvre pour clavier et violoncelle (II)
Sonates op. 59, op. 102 nos 1 & 2
avec Ivan Klamár, piano
PRO 150110 - CD 901615 - H&S 30
7 448117 1042 13

Luigi BOCCHERINI
Sonates pour violoncelle et basse continue
avec Jaroslav Tuma, clavier
Petr Hájek, violoncelle
vol. 1 - PRO 150110 - H&S 30
7 448117 1042 13

Alexandre BORODINE
Quatuor n°2
Quintette pour piano en ut mineur
Sonata pour violoncelle
avec le Quatuor Prazak
Jeremi Klapáček, piano
PRO 150110 - CD 901615 - H&S 30
7 448117 1042 13

Č. 14 – Piatigorsky seminář 1983

PIATIGORSKY
SEMINAR CELLO RECITALS

SUNDAY • JUNE 12 • 8:00 PM
ANDRÉ NAVARRA, cello
DORIS STEVENSON, piano

Sonata in A Major for cello and piano • L. Boccherini
Suite in G Major for cello solo, No. 5 • J. S. Bach
Etrog for cello and piano • G. Fauré
Suite française for cello and piano • L. Stravinsky
G. Paganini

TUESDAY • JUNE 14 • 8:00 PM
SIEGFRIED PALM, cello
ZITA CARNO, piano

Sonata in A Major for cello and piano, Op. 115 • M. Reger
Sonata for cello solo (1903) • B. A. Zimmermann
Toccata capriciosa, Op. 38 • M. Reger
Capriccio per Siegfried Palm • K. Piatigorsky

THURSDAY • JUNE 16 • 8:00 PM
MAURICE GENDRON, cello
JAMES BONN, piano

LA FOLIA for cello and piano • M. M. MacCallister
Suite in G Major for cello solo, No. 3 • J. S. Bach
12 Variations on a Theme from Louis MacCallister by Handel for cello and piano • L. van Beethoven
Three Romances for cello and piano, Op. 94 • R. Schumann
Sonata for cello and piano (1903 version) • F. Poulenc

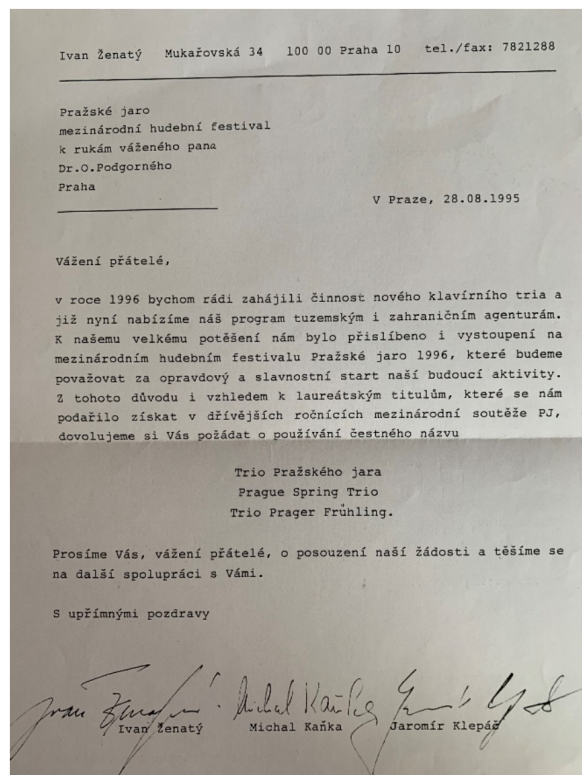
ANDRÉ NAVARRA
was born in Spain in 1911 to a family of musicians. He showed musical talent from an early age and began his studies at the Toulouse Conservatory in 1930. He earned the National Academy of Music in Paris in 1939 and a year later was awarded the Academy's highest prize. After winning a First Prize in the International Competition for Violoncellists in Vienna, he toured extensively, quickly establishing himself as one of Europe's most distinguished cellists. He has since appeared as soloist with the great orchestras of Europe, the United States, the Soviet and Far East and Latin America.
Appointed professor at the Conservatoire National de Musique in Paris in 1959, M. Navarra now divides his time between teaching and concerting in other countries in collaboration with the Academy Orchestre de France, the Mahler Chamber Orchestra and the Hochschule für Musik in Vienna.
He is an officer of the Légion d'Honneur and Chevalier des Arts et Lettres.

SIEGFRIED PALM
was born in Germany in 1917. He began his musical studies at the age of seven when his father who was principal conductor of the Wuppertal Orchestra created the first cello class. He made his debut as a soloist at 20. He now solo cellist with the Norddeutsches Musiktheater Orchestra at Hamburg, a position he held for 15 years.
Professor Palm has recorded extensively. Among his recordings are the Grand Prix du Disque International, 1972 and 1975. His contributions to international music include service as president of the European String Teachers' Association, the German Music Council, the International Society of Music and the Association of Music Educators and Performers. He has held the position of General Manager of the German Opera in Berlin.
He plays a cello made by Giovanni Battista Guarneri in Milan in 1730.

MAURICE GENDRON
was born in Poland in 1909. He showed exceptional musical gifts, meeting with success at the age of three. At five, he began study of the cello on a small eight-string instrument.
Appointed to the First Prize at the New Conservatory when he was fourteen was followed by a First Prize at the Conservatoire National Supérieur de Musique, where he is now a professor. He also teaches at the Yehudi Menuhin School, the Juilliard Summer School of Music and the Maurice Ravel Academy in St. Jean de Luz.
Maurice Gendron studied conducting with Roger Désormière, Hermann Scherchen and William Mengelberg. He has conducted the London Philharmonic, Orchestra, L'Orchestre Lamoureux and the Bordeaux Symphony Orchestra and has conducted an extensive repertoire as soloist and conductor with major orchestras of the United States, the Orchestre de Paris and Israel.
His many recordings include the concertos of Mahler and Beethoven with L'Orchestre Lamoureux under Daniel Barenboim, performances that led the Catalan maestro to name him as his successor. He has been awarded the Calixa Prize in Amsterdam and the Grand Prix du Disque.
In 1979, at the invitation of Queen Elizabeth, he played at Buckingham Palace for the Queen's 60th birthday. He is a Knight of the Order of the British Empire and an officer of the Ordre National du Mérite.
His cello was made by Antonio Stradivari.

USC BING THEATER
8:00PM June 12 • 14 • 16
1983
PRESENTED BY THE
UNIVERSITY OF
SOUTHERN CALIFORNIA
SCHOOL OF MUSIC
WILLIAM THOMSON
DIRECTOR
ELEANORE SCHOENFELD
SEMINAR COORDINATOR
TICKETS:
FOR MORE
INFORMATION CALL
(213) 743-7111

Č. 15 – dopis o vzniku tria Pražského jara

Č. 16 – Pražákovo kvarteto

Č. 17 – Pražákovo kvarteto

Č. 18 – Wihanovo kvarteto

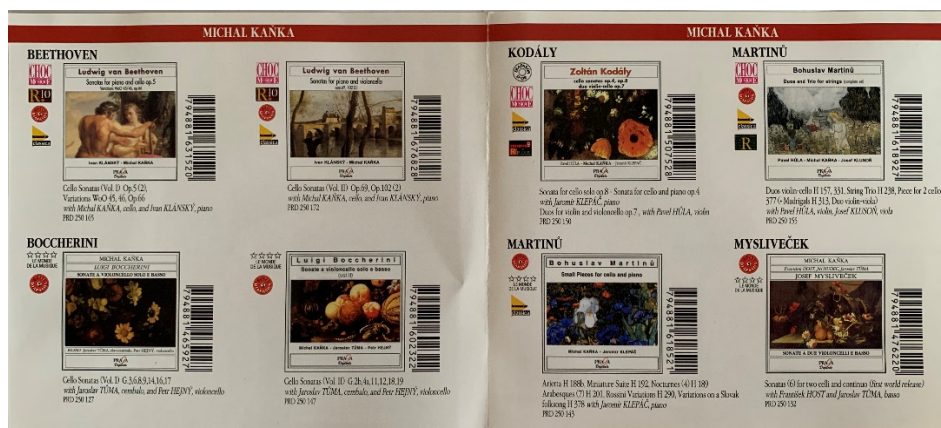
A group photograph of seven men standing in a row. From left to right: a young man with reddish hair in a dark suit and patterned tie; a young man with dark hair in a dark suit and light blue shirt; a young man with dark hair in a dark suit and light blue shirt; a young man with light brown hair in a dark suit and light-colored tie; an older man with white hair wearing a dark tuxedo, white shirt, black bow tie, and a large gold chain; an older man with white hair in a dark suit and light-colored shirt; and an older man with white hair and glasses in a dark tuxedo, white shirt, and black bow tie. The first four men are holding rolled-up documents. They are standing in front of a large, dark mural depicting a landscape with trees and a building.

[illegible]

Č. 21 – nahrávání Vivaldiho koncertů s PKO

Č. 22 – propagační booklet pro Praga digital CD company

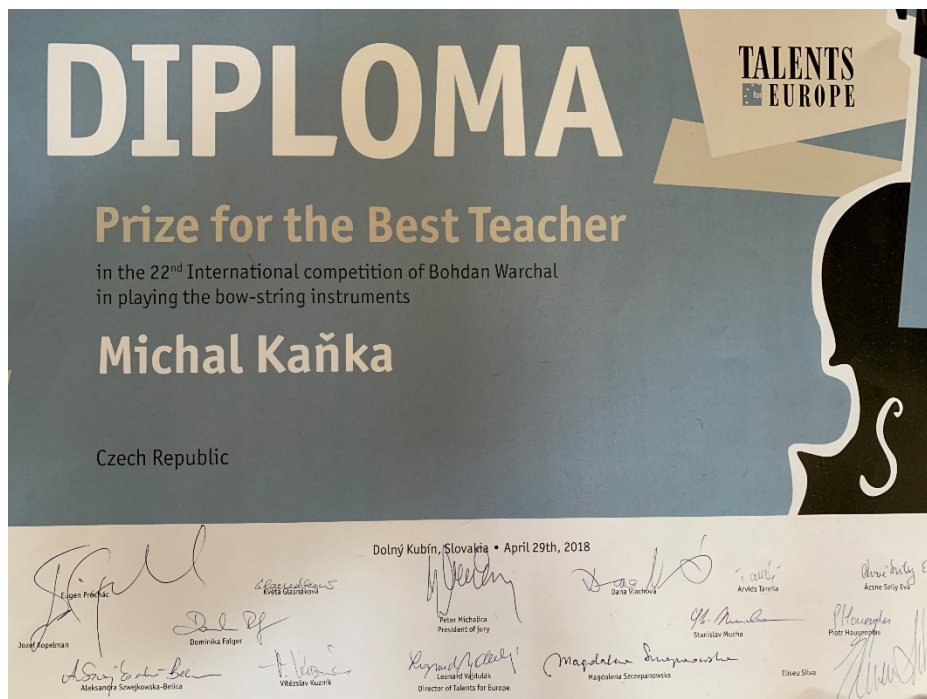
Č. 23 – předseda poroty violoncellové soutěže Pražské jaro 2012

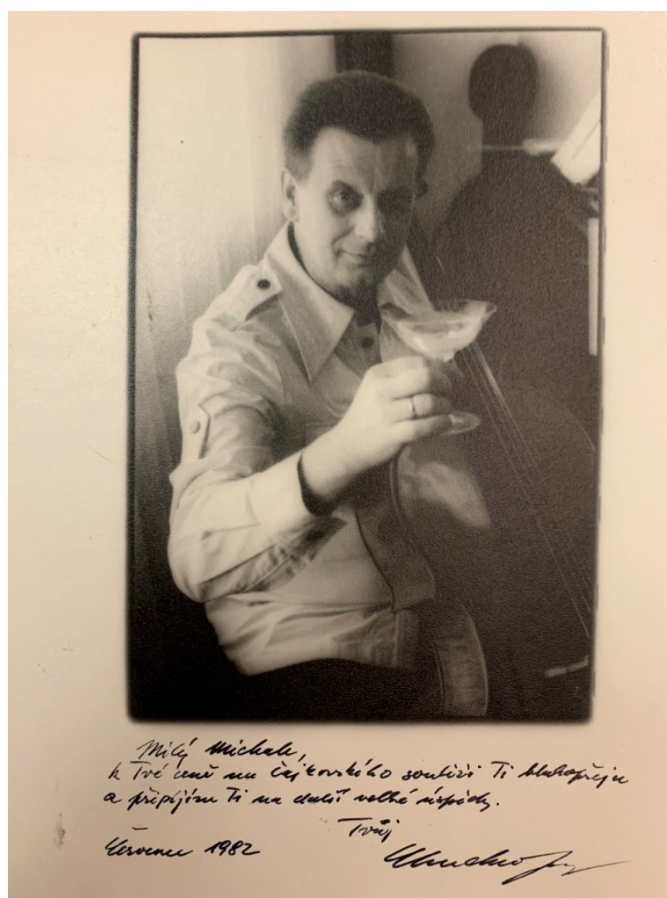
Č. 24 – festival ve Vancouveru s Pražákovcema a Manahemem Presslerem

Č. 25 – diplom nejlepšího učitele

Č. 25 – vzpomínka na Josefa Chuchra

Č. 26 – Trio Pražského jara

29. KVĚTEN / MAY 29
20.00 hodin / 8.00 pm
Španělský sál / Spanish Hall

TRIO PRAŽSKÉHO JARA / PRAGUE SPRING TRIO
Ivan Zemaný, housle / violin
Michal Kaňka, violoncello
Jaromír Klepáč, klavír / piano

Bedřich Smetana:
Trio pro klavír, housle a violoncello g moll, op. 15
Trio for piano, violin and violoncello in G minor, Op. 15

Petr Iljič Čajkovskij:
Trio pro klavír, housle a violoncello a moll, op. 50
Trio for piano, violin and violoncello in A minor, Op. 50

30. KVĚTEN / MAY 30
20.00 hodin / 8.00 pm
Španělský sál / Spanish Hall

MELOS KVARTET

Joseph Haydn:
Stringquartett op. 76, C, 4 / String Quartet Op. 76, No. 4

Bela Bartók: Stringquartett op. 51, 3 / String Quartet No. 3

Franz Schubert: Stringquartett d moll "Ständchen" D 819
String Quartet in D minor "Death and the Maiden", D 819

Č. 27 – turné po Austrálii – Tasmánie 1991

Č. 28 – Kaňkovo trio – Libor Kaňka, Michal Kaňka, Aleš Kaňka –
Bertramka 1971

Č. 29 – Michal Kaňka – koncert na Bertramce

